

ARMOEDE IN DE GEMEENTE WOUDENBERG

Armoede in de gemeente Woudenberg

Een onderzoek naar de omvang en kenmerken van de doelgroep voor het minimabeleid en het gebruik van de minimaregelingen.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Woudenberg

Datum

September 2017

Auteur

Tessa Schoot Uiterkamp
Anne-Wil Hak

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden vervaelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Minimahuishoudens in Woudenberg	4
1.1. Bevolkingssamenstelling Woudenberg	4
1.2. Inkomensverdeling minimahuishoudens	4
2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen	6
2.1. Regelingen voor het minimabeleid	6
2.2. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	6
2.3. Bijzondere bijstand	6
2.4. Individuele inkomensvoet	7
2.5. Collectieve zorgverzekering	7
2.6. Participatieregelingen	8
2.7. Jeugdfonds de Boom	8
3. De regelingen	9
3.1. Opzet enquête	9
3.2. Bekendheid van de inkomensondersteunende regelingen	9
3.3. Gebruik van regelingen	11
3.4. Effect van de regelingen	12
4. Minimabeleid gemeente Woudenberg	13
4.1. Aanvulling regelingen	13
4.2. Tips en adviezen	13
5. Financiële situatie	15
5.2. Hulp bij financiële problemen	16
6. Het armoedebestrijdend beleid in perspectief	18
6.1. Bevindingen	18
6.2. Aanbevelingen	19
Bijlage 1 kenmerken respondenten	21
Bijlage 2 Antwoorden huishoudens met kinderen	22
Bijlage 3 Vragenlijst	24

Inleiding

De gemeente Woudenberg wil haar minimabeleid ook in de komende jaren zoveel mogelijk blijven afstemmen op de belangrijkste kenmerken van de groepen huishoudens die aangewezen zijn een minimum inkomen. Mede in het kader van de gerichte besteding van de Klijnsma-gelden wil de gemeente graag weten wat het bereik is van de minimaregelingen en in welke mate de doelgroep voor deze regelingen nu in beeld is. Naast cijfers, is er ook behoefte aan meer inzicht in de beleving van de minima zelf; hoe ervaren zij hun situatie, wat is het effect van de minimaregelingen en is men op de hoogte van de minimaregelingen?

De gemeente heeft KWIZ gevraagd om bovenstaande behoeften in beeld te brengen. Het rapport bestaat uit 2 onderdelen:

1. De grootte en omvang van de doelgroep van het minimabeleid en het huidige bereik van regelingen met behulp van een door KWIZ ontwikkeld analysemodel
2. Een enquête onder de doelgroep.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk van deze rapportage wordt de doelgroep voor het armoedebelief in beeld gebracht. Vervolgens wordt het gebruik en bereik van minimaregelingen beschreven. In het derde hoofdstuk wordt een cijfermatig beeld gegeven van het gebruik en de bekendheid met de regelingen. In het hoofdstuk daaropvolgend wordt ingegaan op het minimabeleid in de gemeente en de wensen van de inwoners. Het vijfde hoofdstuk beschrijft de financiële situatie van de respondenten. We sluiten het rapport af met een aantal aanbevelingen.

1. Minimahuishoudens in Woudenberg

In de gemeente Woudenberg geldt voor de inkomensvoorzieningen een bovengrens van 110 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). In deze paragraaf beschrijven we de kenmerken van deze doelgroep tot 110%. We starten met een aantal karakteristieken van de gehele bevolking van de gemeente.

1.1. Bevolkingssamenstelling Woudenberg

Onderstaand geven we de belangrijkste kenmerken van de bevolkingspopulatie per 1 juli 2017 in de gemeente Woudenberg weer.

Tabel 1.1.1 Aantal huishoudens en inwoners Woudenberg

Categorie	
Aantal huishoudens	4.807
Aantal personen	12.550
Gemiddelde huishoudgrootte	2,6

In de gemeente Woudenberg wonen 12.550 personen waarvan er 3.039 jonger zijn dan 18 jaar (24 procent). Deze 12.550 personen wonen in 4.807 huishoudens. De gemiddelde huishoudgrootte komt daarmee uit op 2,6 personen. Dat is iets groter dan het landelijke gemiddelde van 2,2 personen per huishouden.

Huishoudtype

Naar huishoudtype zien we de volgende verdeling.

Tabel 1.1.2 Huishoudens naar type

Huishoudtype	Aantal	Aandeel	Aandeel landelijk
Alleenstaand	1.289	27%	38%
Alleenstaande ouder	265	6%	7%
Meerpersoons met kinderen	1.739	36%	26%
Meerpersoons zonder kinderen	1.514	31%	29%
Totaal	4.807	100%	100%

De huishoudsamenstelling in Woudenberg wijkt enigszins af van het landelijke beeld. Zo zijn er in de gemeente duidelijk minder alleenstaanden en wonen er meer paren met kinderen. Gezien de hogere gemiddelde huishoudgrootte in de gemeente is dat ook logisch.

1.2. Inkomensverdeling minimahuishoudens

De volgende tabel bevat een overzicht van het actuele aantal en aandeel huishoudens in de gemeente dat een inkomen heeft tot maximaal 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) voor het betreffende huishoudtype.

Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen in Woudenberg

Inkomen	Aantal	Aandeel
Inkomen tot 100% Wsm	170	3,5%
Inkomen tot 110% Wsm	210	4,4%
Inkomen tot 120% Wsm	270	5,6%
Inkomen tot 130% Wsm	340	7,1%
Overig	4.467	92,9%
Totaal	4.807	100%

In totaal hebben 210 huishoudens in de gemeente een inkomen tot 110 procent Wsm, gelijk aan 4,4 procent. Het landelijke percentage minima met een dergelijk inkomen ligt op 10 procent¹.

Inkomensbron

Het inkomensondersteunend beleid van de gemeente Woudenberg is voornamelijk gericht op de doelgroep van huishoudens met inkomens tot maximaal 110 procent Wsm. In deze inkomensgroep ziet de verdeling van de minimapopulatie er als volgt uit.

Tabel 1.2.2 Inkomensbron minima, inkomen tot 110% Wsm

Inkomensbron	Aantal	Aandeel
Participatiewet	110	52%
AOW	60	29%
Overig inkomen	40	19%
Totaal	210	100%

De doelgroep voor het lokale armoedebelief bestaat voor 52 procent uit bijstandsgerechtigden en voor 29 procent uit huishoudens waarvan het oudste gezinslid AOW-gerechtigd is. Daarnaast ontvangt 19 procent een ander hoofinkomen uit bijvoorbeeld werk of een combinatie van werk en uitkering.

Huishoudtype

Het volgende overzicht geeft het huishoudtype van de minimahuishoudens met inkomens tot 110 procent Wsm weer.

Tabel 1.2.3 Huishoudtype minima, inkomen tot 110% Wsm

Huishoudtype	Aantal	Aandeel
Alleenstaand	104	50%
Eénouder gezin	39	18%
Meerpersoons met kinderen	33	16%
Meerpersoons zonder kinderen	34	16%
Totaal	210	100%

Alleenstaanden vormen met 50 procent de grootste groep minimahuishoudens in Woudenberg. Dit aandeel ligt in veel andere gemeenten rond de 55 procent. Huishoudens met kinderen vormen 34 procent van de minimapopulatie.

Kinderen

Van alle 3.039 opgroeiende jongeren in de leeftijd tot 18 jaar in Woudenberg wonen er 140 in een huishouden met een inkomen tot maximaal 110 procent Wsm. Dat is 4,6 procent van alle kinderen in de gemeente.

¹ Het aandeel minimahuishoudens loopt uiteen van 4 procent in kleine kernen met rond de 10.000 inwoners tot meer dan 20 procent in grote steden in ons land. (Bron: CBS).

2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen

Inwoners van de gemeente Woudenberg met een laag inkomen kunnen een beroep doen op diverse voorzieningen om hun lasten te verlichten of het maatschappelijk participeren te versterken. In dit hoofdstuk gaan we nader in op het gebruik en bereik onder de doelgroep van deze regelingen.

2.1. Regelingen voor het minimabeleid

In dit rapport beschrijven we de inkomensondersteunende voorzieningen die lokaal worden uitgevoerd. Deze voorzieningen hebben inkomensgrenzen die zijn afgeleid van het wettelijke sociale minimum dat voor ieder huishoudtype geldt. De volgende tabel geeft deze grenzen in procenten op basis van de situatie in het jaar 2016 weer.

Tabel 2.1.1 Inkomensgrenzen regelingen en omvang doelgroep

Categorie	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	Doelgroep
Kwijtschelding	100%	170 huishoudens
Bijzondere bijstand	110%	210 huishoudens
Individuele inkomenstoeslag	101%	90 huishoudens
Collectieve zorgverzekering	120%	270 huishoudens
Participatieregelingen	110%	210 huishoudens
Jeugdfonds de Boom	110%	124 kinderen

Onder de landelijke voorzieningen voor het minimabeleid vallen de kwijtschelding, de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag. Voor elk van deze voorzieningen kunnen binnen bepaalde grenzen lokale uitvoeringsregels gelden. In Woudenberg kunnen minima als zij aan de daarvoor geldende criteria voldoen naast de landelijke voorzieningen ook gebruikmaken van drie lokale regelingen.

2.2. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

In Woudenberg kunnen huishoudens met een laag inkomen kwijtschelding aanvragen voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting (eerste hond). De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen tot maximaal 100 procent van het voor dat huishoudtype geldende sociaal minimum. Voor de kwijtschelding zijn ten opzichte van de Participatiewet andere (lagere) vermogensgrenzen gedefinieerd².

Tabel 2.2.1 Bereik kwijtschelding

Categorie	
Doelgroep	170
Gebruik kwijtschelding	106
Percentage bereik	63%

In 2016 is aan 106 huishoudens geheel of gedeeltelijk kwijtschelding van lokale heffingen verstrekt. Dit is een bereik van 63 procent onder de doelgroep. Gemiddeld ligt het bereik van de kwijtschelding tussen de 70 en 80 procent. Het bereik in Woudenberg ligt daar dus iets onder.

2.3. Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de gemeente Woudenberg is erop gericht om mensen die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. De gemeente beoordeelt bij iedere aanvraag of er sprake is van bijzondere omstandigheden. De

² Uit onderzoek van de gemeente Den Haag blijkt dat ongeveer 5 procent van de bijstandsgerechtigden een vermogen heeft dat hoger is dan de vermogensgrenzen voor de kwijtschelding.

doelgroep bestaat uit 210 huishoudens met een inkomen tot 110 procent Wsm. Bij een hoger inkomen wordt draagkracht berekend.

Tabel 2.3.1 Bereik bijzondere bijstand

Categorie	
Doelgroep	210
Gebruik bijzondere bijstand	85
Percentage bereik	40%

In 2016 zijn er 110 aanvragen voor bijzondere bijstand geweest. Omgerekend naar huishoudens, zijn dit (naar schatting) 85 huishoudens³. Dit leidt tot een bereik van de bijzondere bijstand van 40 procent. Voor de bijzondere bijstand geldt dat in veel gemeenten een bereikpercentage van 25 tot 35 procent op jaarbasis gangbaar is. De laatste tijd zien we in veel gemeenten een stijging, met name door de toename van bewindvoeringskosten. Omdat de gemeente Woudenberg voor minima met een inkomen boven 110 procent Wsm draagkracht berekend, is de daadwerkelijke doelgroep overigens groter. We weten echter niet over hoeveel verstrekkingen ook echt draagkracht is berekend en daarom ook niet hoeveel huishoudens een inkomen hoger dan 110 procent hebben⁴.

2.4. Individuele inkomenstoeslag

Er zijn 150 huishoudens met een inkomen tot 101 procent Wsm die tussen de 21 jaar en de AOW-leeftijd zijn. Van hen is naar schatting 60 procent langer dan drie jaar op dit inkomen aangewezen. De doelgroep bestaat dan uit 90 huishoudens.

Tabel 2.4.1 Bereik individuele inkomenstoeslag

Categorie	
Doelgroep	90
Gebruik individuele inkomenstoeslag	36
Percentage bereik	40%

In 2016 hebben 36 huishoudens gebruik gemaakt van de individuele inkomenstoeslag. Afgezet tegen de doelgroep is dit een bereik van 40 procent. Bij de meeste andere gemeenten ligt het bereik van de individuele inkomenstoeslag tussen de 50 en 60 procent. Het bereik in de gemeente Woudenberg blijft daar dus wat bij achter.

2.5. Collectieve zorgverzekering

Tot de doelgroep voor de collectieve zorgverzekering behoren de 270 huishoudens met een inkomen tot maximaal 120 procent Wsm en een vermogen binnen de bijstandsnormen. Minima in de gemeente Woudenberg kunnen kiezen uit verschillende aanvullende pakketten bij Menzis.

Tabel 2.5.1 Bereik collectieve zorgverzekering

Categorie	
Doelgroep	270
Gebruik collectieve zorgverzekering	78
Percentage bereik	29%

In 2016 waren 176 inwoners collectief verzekerd, waarvan 78 hoofdverzekerden. Dit komt neer op een bereik van 29 procent. Het bereik van de zorgverzekering ligt landelijk gezien tussen de

³ In de minimahuishoudens in Woudenberg wonen naar schatting gemiddeld 1,3 volwassenen (op basis van ervaringscijfers van KWIZ).

⁴ In de meeste gemeenten waar KWIZ onderzoek heeft gedaan hebben veruit de meeste minima die gebruikmaken van de bijzondere bijstand een inkomen tot 100 of 110 procent Wsm. Het aandeel minima waarvoor draagkracht wordt berekend is meestal klein.

25 en 35 procent. Het bereik is vaak hoger indien minima tussen meerdere pakketten kunnen kiezen. Het bereik in de gemeente Woudenberg ligt hiermee dus in lijn.

2.6. Participatieregelingen

De gemeente Woudenberg kent diverse participatieregelingen: de regeling culturele activiteiten, de regeling voor indirecte onderwijskosten, de regeling voor sport- en verenigingsactiviteiten en de computerregeling (eens in de vijf jaar een computer voor kinderen tussen 8 en 16 jaar). Omdat het gebruik van deze regelingen niet kan worden uitgesplitst, vatten we ze hier samen onder de noemer participatieregelingen. De inkomensgrens voor deze regelingen is 110 procent Wsm. De doelgroep bestaat uit 210 huishoudens.

Tabel 2.6.1 Bereik participatieregelingen

Categorie	
Doelgroep	210
Gebruik participatieregelingen	65
Percentage bereik	31%

In 2016 hebben 65 minimahuishoudens van een of meerdere participatieregelingen gebruikgemaakt. Dat is een bereik van 31 procent. In de meeste andere gemeenten ligt het bereik van een participatieregeling tussen de 30 en 40 procent.

2.7. Jeugdfonds de Boom

Kinderen van 4 tot 18 jaar uit minimagezinnen met een inkomen tot 110 procent Wsm kunnen via Jeugdfonds de Boom sporten, muziek maken of een andere hobby uitvoeren. Het Jeugdfonds vergoedt de kosten van één activiteit en de bijbehorende kosten om de activiteit te kunnen uitvoeren. Daarnaast kan een vergoeding worden aangevraagd voor een vakantiekamp. Kinderen van 2 tot 4 jaar kunnen via het Jeugdfonds twee dagdelen naar de peuterspeelzaal in Woudenberg. In totaal kunnen dus 124⁵ kinderen tussen 2 en 18 jaar die in een minimagezin wonen gebruikmaken van het Jeugdfonds.

Tabel 2.7.1 Bereik Jeugdfonds de Boom

Categorie	
Doelgroep kinderen 2 - 17 jaar	124
Gebruik kinderen	39
Percentage bereik	31%

In 2016 hebben 39 kinderen gebruikgemaakt van Jeugdfonds de Boom. Een bereik van 31 procent onder de doelgroep. Dit bereik ligt in lijn met fondsen van andere gemeenten die zich op kinderen richten.

⁵ Er wonen in totaal 140 kinderen tussen 0 en 18 in minimagezinnen. Ervan uitgaande dat de leeftijdsverdeling evenredig is verdeeld, leidt dit tot 124 kinderen tussen 2 en 18 jaar.

3. De regelingen

Dit hoofdstuk geeft een beeld van het gebruik en de bekendheid van de regelingen die de gemeente Woudenberg heeft voor minimahuishoudens.

3.1. Opzet enquête

In juli 2017 zijn er 220 vragenlijsten gestuurd naar huishoudens in de gemeente Woudenberg. Dit zijn huishoudens die gebruik hebben gemaakt van een minimaregeling of schuldhulpverlening via Schuldhulpmaatje of Plangroep.

De vragenlijsten konden zowel online als op papier worden ingevuld. Daarnaast is de vragenlijst ook neergelegd bij het gemeentelijk loket zodat minima die daar kwamen de vragenlijst ook konden invullen.

In totaal zijn er 85 vragenlijsten ingevuld, een respons van 39 procent. Op een populatie van 220 zijn 85 respondenten genoeg om betrouwbare uitspraken over de gehele populatie te kunnen doen.

We hebben bij de analyse van de antwoorden gekeken naar de samenhang met de volgende achtergrondkenmerken: wel of geen uitkering van de gemeente en de leeftijd van de kinderen. In het rapport worden de verschillen naar achtergrondkenmerken alleen genoemd als deze significant zijn.

Omdat niet iedere vraag door elke respondent is ingevuld geven we bij veel vragen het aandeel per antwoordcategorie weer. Dit is het aantal respondenten dat het antwoord gaf, afgezet tegen alle respondenten die de vraag hebben ingevuld. Daarvoor laten we iedereen die de vraag niet van toepassing vond ook buiten beschouwing. Dit komt leesbaarheid en inhoudelijke analyse ten goede. Wel geven we per vraag het aantal respondenten weer dat de vraag heeft ingevuld (N=..). Daarbij tellen de respondenten die de vraag niet van toepassing vonden dus niet mee.

3.2. Bekendheid van de inkomensondersteunende regelingen

De gemeente Woudenberg heeft een aantal inkomensondersteunende voorzieningen voor minima. De inkomensgrens voor de meeste regelingen is 110 procent van het Wsm, met uitzondering van de collectieve ziektekostenverzekering.

In de volgende figuur een overzicht van de bekendheid met de inkomensondersteunende gemeentelijke regelingen. We geven weer welk deel van de respondenten de regeling kent (dat is inclusief degenen die daar gebruik van maken).

Figuur 3.2.1. Bekendheid met inkomensondersteunende regelingen (N=85)

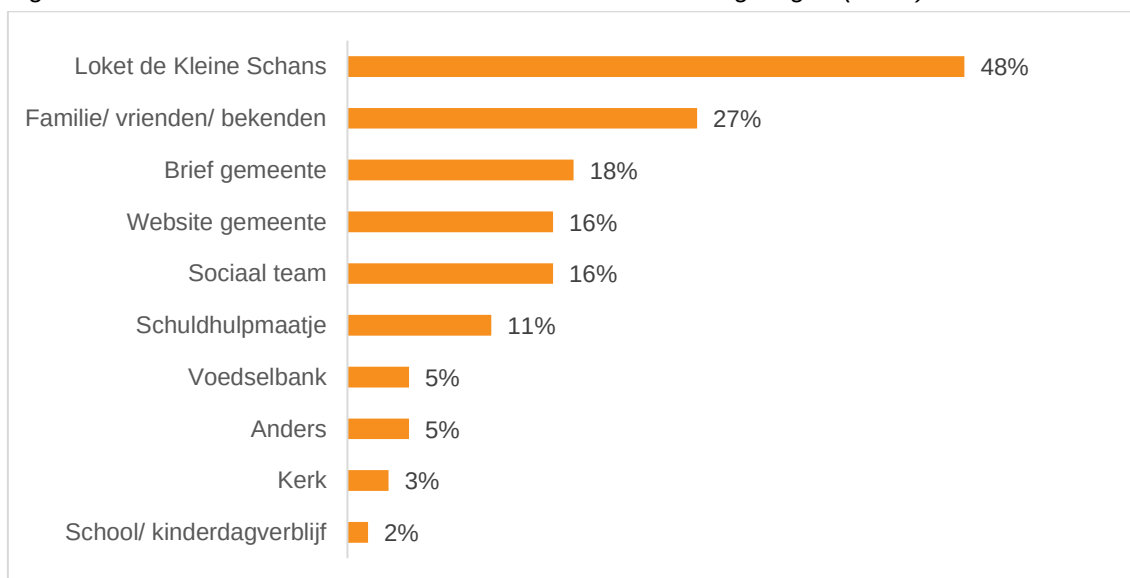
Meer dan de helft van de respondenten is bekend met de bijzondere bijstand, de collectieve zorgverzekering en de kwijtschelding. Jeugdfonds de Boom en de indirecte onderwijskosten zijn minder bekend.

Verschillen tussen groepen

- Mensen met kinderen zijn beter op de hoogte van de regelingen voor kinderen.

Respondenten die de regelingen gebruiken of kennen hebben aangegeven via welke kanalen ze daarvan op de hoogte zijn gebracht. De volgende figuur geeft daar inzicht in.

Figuur 3.2.2. Bronnen informatie inkomensondersteunende regelingen (N=62)

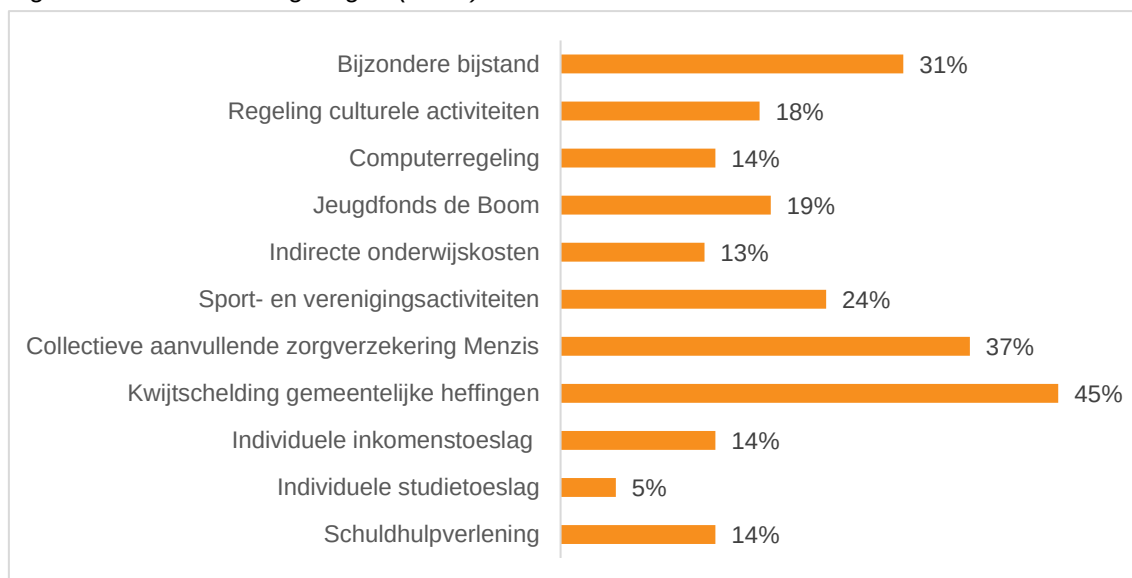

Bijna de helft van de respondenten is door de Kleine Schans geïnformeerd over de inkomensondersteunende regelingen. Familie, vrienden en bekenden zijn de tweede bron waardoor mensen op de hoogte zijn. Brief en website van de gemeente en sociaal team worden in mindere mate gebruikt als informatiebron.

3.3. Gebruik van regelingen

De volgende figuur geeft aan welk deel van de respondenten gebruik heeft gemaakt van de regelingen.

Figuur 3.3.1. Gebruik regelingen (N=85)

Bijna de helft van de respondenten maakt gebruik van de kwijtschelding, de collectieve aanvullende zorgverzekering door 37 procent, bijzondere bijstand (31 procent) en sport- en verenigingsactiviteiten (24 procent).

Verschillen tussen groepen

- Mensen die een uitkering ontvangen van de gemeente maken meer gebruik van en zijn ook meer bekend met de regelingen dan mensen zonder uitkering.

Redenen geen gebruik

Respondenten die van geen enkele regeling gebruikmaken hebben aangegeven waarom niet.

Figuur 3.3.2. Reden geen gebruik (N=23, meerdere antwoorden mogelijk)

In totaal hebben 23 mensen antwoord gegeven op deze vraag. De meest genoemde reden waarom mensen geen gebruik maken van de regelingen is dat ze niet op de hoogte zijn of dat ze denken er niet voor in aanmerking te komen.

3.4. Effect van de regelingen

In onderstaande tabel het effect van de regelingen op de situatie van de respondenten.

Tabel 3.4.1 Effect gemeentelijke regelingen

Door het gebruik van de regelingen kan ik...	Veel	Enigszins	Niet/ Nauwelijks
meedoen aan sportieve of culturele activiteiten	47%	34%	18%
leuke dingen doen in de vrije tijd	28%	28%	44%
vrijwilligerswerk doen	16%	23%	53%
een opleiding volgen	35%	29%	35%
mijn sociale contacten onderhouden	23%	29%	48%
mijn kinderen gezond laten opgroeien	56%	13%	15%
gebruik maken van noodzakelijke medische zorg voor mijn kinderen	45%	25%	30%
Mijn kinderen mee laten doen aan sportieve of culturele activiteiten	65%	30%	4%
Mijn kinderen mee laten doen aan activiteiten op school	38%	37%	5%

In het algemeen hebben de gemeentelijke regelingen een positief effect op het (kunnen) participeren door de respondenten. Een grote groep respondenten geeft aan dat de gemeentelijke bijdrage hen helpt mee te doen aan sport of culturele activiteiten. Vooral het effect voor de kinderen is groot.

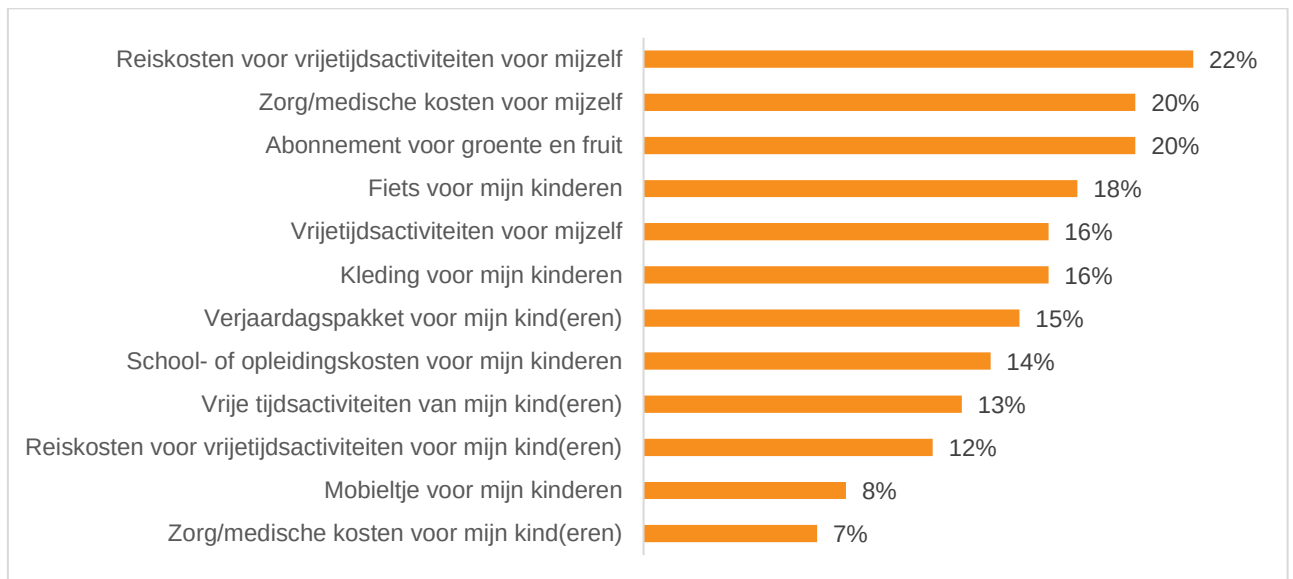
4. Minimabeleid gemeente Woudenberg

De gemeente Woudenberg heeft een uitgebreid pakket aan regelingen en wil graag van de doelgroep weten wat zij van het minimabeleid vinden. In dit hoofdstuk een nadere analyse.

4.1. Aanvulling regelingen

Aan de respondenten is gevraagd of ze regelingen missen, en zo ja waarvoor. De volgende figuur geeft per antwoordmogelijkheid weer welk deel van de respondenten een dergelijke regeling zou willen.

Figuur 4.1.1. Wensen regelingen (N=78)

De meeste mensen hebben wel een aantal wensen als het om inkomensondersteunende regelingen gaat. Reiskosten voor vrijetijdsactiviteiten, een regeling voor zorg/medische kosten of een abonnement voor groente en fruit staan boven aan het wensenlijstje.

Verschillen tussen groepen

Wanneer we alleen kijken naar mensen met kinderen dan zien we het volgende:

- Van de mensen met kinderen tussen de 12-18 jaar heeft een kwart de behoefte aan een mobieltje voor hun kind;
- Van de mensen met kinderen tussen de 0- 4 en 4-12 jaar heeft 40 procent behoefte aan een verjaardagspakket;
- Een derde van alle mensen met kinderen wil graag extra geld voor kleding;
- Van de ouders met kinderen onder de 12 jaar heeft 40 procent behoefte aan een fiets.

4.2. Tips en adviezen

Een aantal respondenten heeft tips gegeven voor de gemeente met betrekking tot het armoedebeleid. Hieronder een opsomming.

Informatievoorziening

- Meer bekendheid geven aan de voorzieningen.
- Informatie over de regels van de voorzieningen, bijvoorbeeld over de inkomensgrens.

Werkwijze gemeente

- Makkelijkere aanvraagprocedure.

- Als je weet wat iemands inkomen is, kun je toch ook zorgen dat ze de inkomensondersteuning krijgen zonder ingewikkelde aanvraagprocedure.
- Meer aansluiten bij de persoonlijke situatie van inwoners.

Aanvullende regelingen

- Een vergoeding van de reiskosten voor activiteiten.

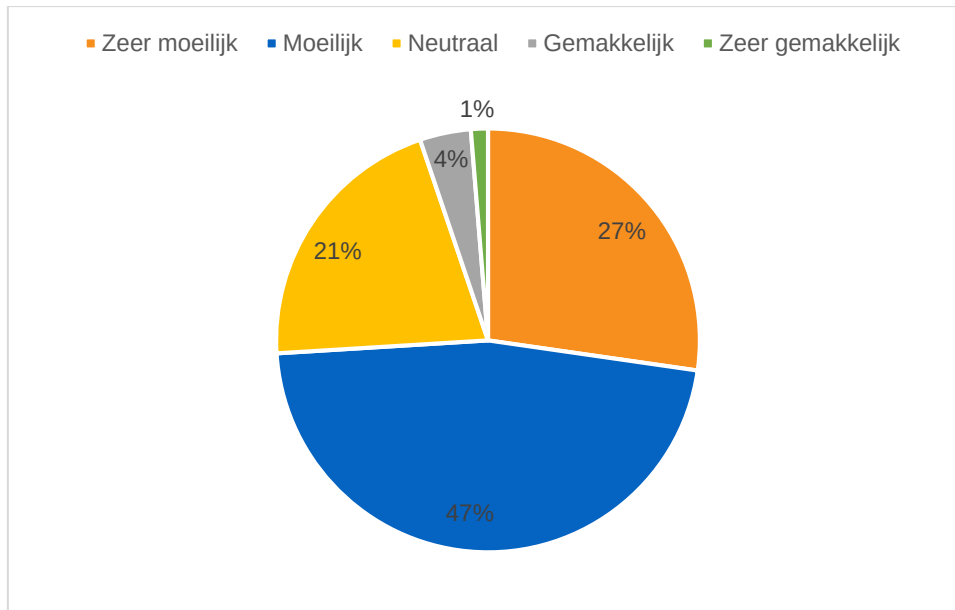
5. Financiële situatie

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de financiële situatie van de respondenten. Komen mensen rond van hun geld, of hebben ze schulden?

5.1.1. Rondkomen

Aan de respondenten is gevraagd hoe ze maandelijks rondkomen.

Figuur 5.1.1. Percentage maandelijks rondkomen met geld

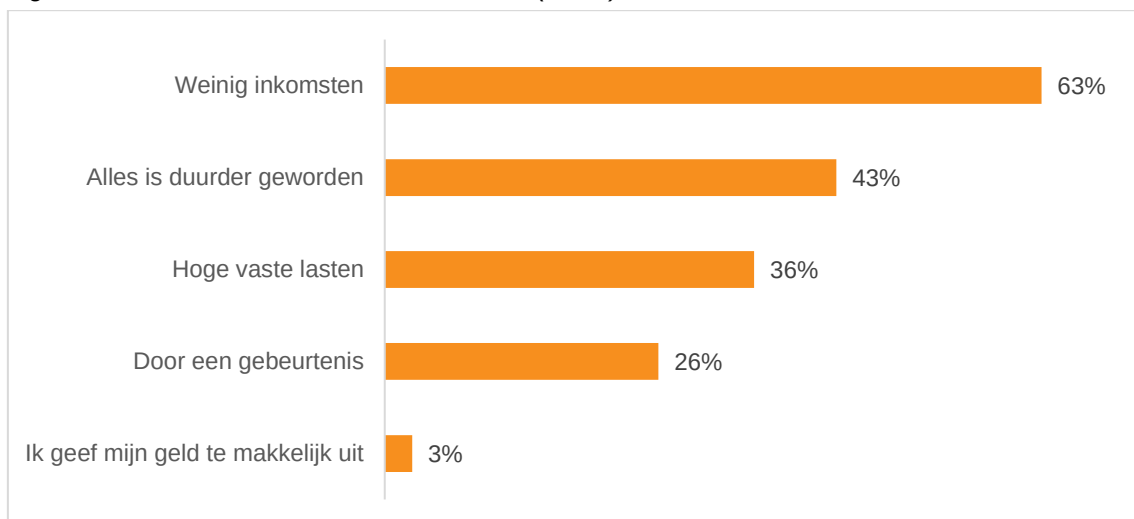

Bijna driekwart van de respondenten geeft aan dat ze moeilijk tot zeer moeilijk rond kunnen komen van hun geld.

5.1.2. Reden niet rond kunnen komen

Aan de respondenten die hebben aangegeven dat ze moeilijk rondkomen, is gevraagd waarom ze vinden dat ze moeilijk rondkomen.

Figuur 5.1.1. Reden niet kunnen rondkomen (N=76)

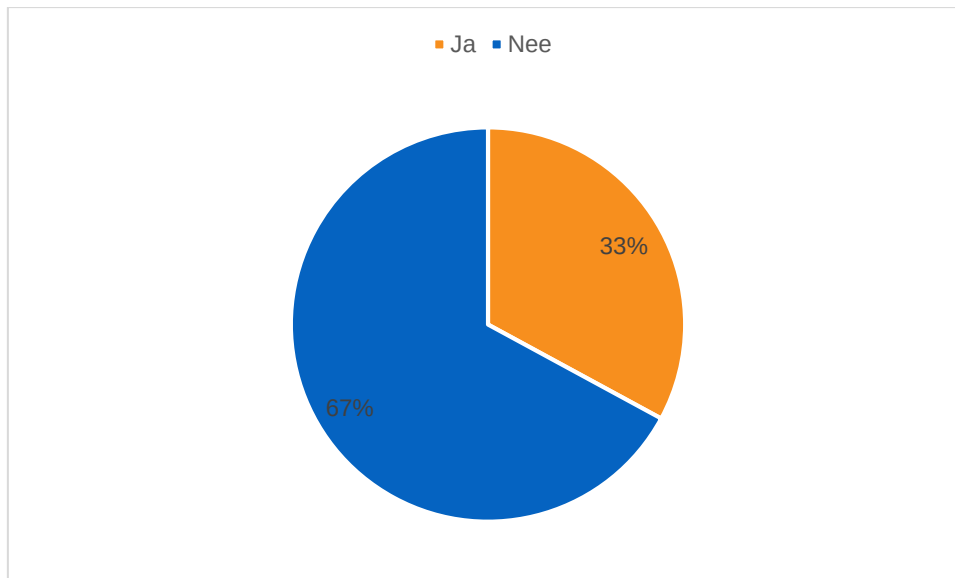

Bijna twee derde noemt als reden dat ze te weinig inkomsten hebben. Daarnaast wordt als belangrijke reden genoemd dat alles duurder is geworden terwijl de inkomsten hetzelfde zijn gebleven en dat de vaste lasten hoger zijn geworden.

5.2. Hulp bij financiële problemen

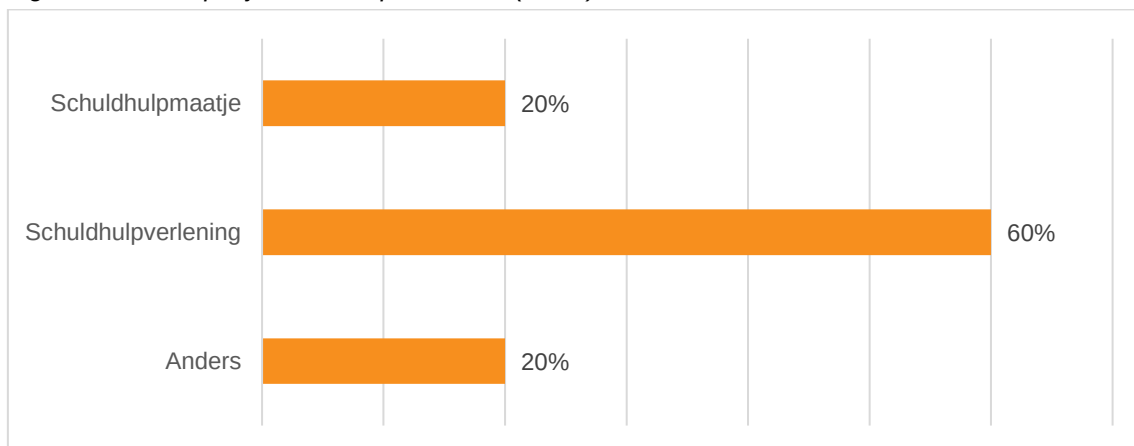
In de vragenlijst is aan de respondenten gevraagd of ze weleens hulp hebben gehad voor hun financiële problemen. Een derde heeft weleens hulp gehad.

Figuur 5.2.1. Hulp financiële problemen (N=85)

Aan de respondenten die wel eens hulp hebben gehad is gevraagd waar ze die hulp kregen.

Figuur 5.2.2. Hulp bij financiële problemen (N=26)

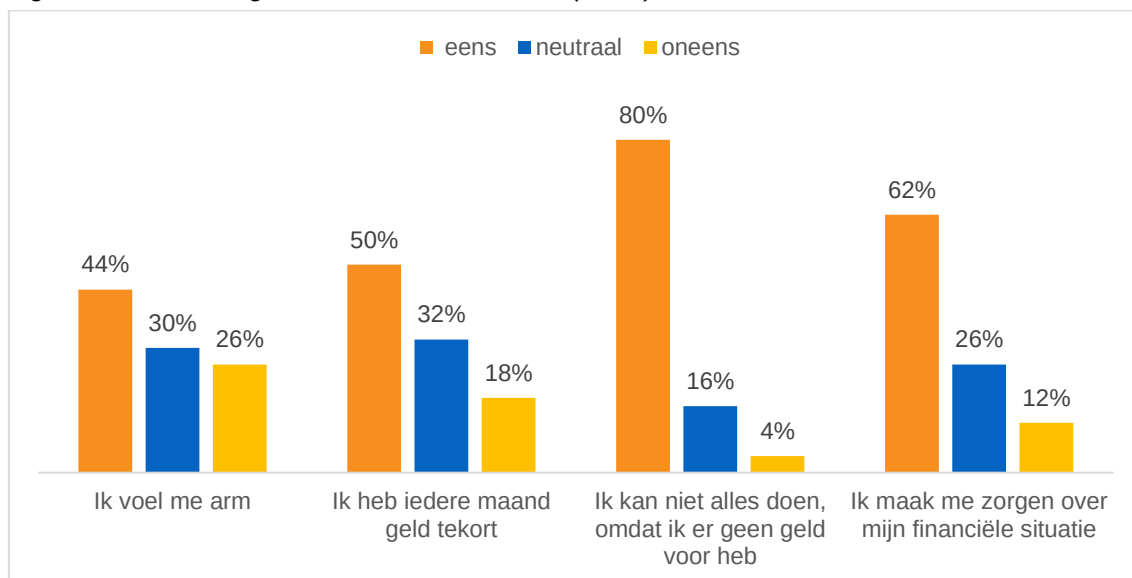

60 procent heeft hulp (gehad) bij schuldhelpverlening en 20 procent bij schuldhelpmaatje.

5.2.2. Ervaring financiële situatie

Aan de respondenten is een aantal stellingen voorgelegd over hoe zij hun situatie ervaren.

Figuur 5.2.1. Ervaring van de financiële situatie (N=85)

Ongeveer 80 procent van de respondenten geeft aan dat ze niet alles kunnen doen, omdat ze niet genoeg geld hebben. Veel mensen (62 procent) maken zich ook zorgen om hun financiële situatie. De helft heeft iedere maand geld tekort en voelt zich arm.

Verschillen tussen de groepen

- Mensen met een uitkering van de gemeente maken zich meer zorgen over hun financiële situatie dan mensen zonder uitkering.

6. Het armoedebeloid in perspectief

6.1. Bevindingen

6.1.1. Doelgroep armoedebeloid

In de gemeente Woudenberg wonen in totaal 210 huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het Wsm; een aandeel van 4,4 procent en 270 huishoudens met een inkomen tot 120 procent van het Wsm; een aandeel van 5,6 procent. Beide aandelen liggen onder het landelijk gemiddelde.

Van de 210 minimahuishoudens ontvangen er **110 een uitkering vanuit de Participatiewet (52 procent)**. Bijna een op de drie huishoudens heeft een ander hoofdkomen, bijvoorbeeld uit werk of uitkering of een combinatie daarvan.

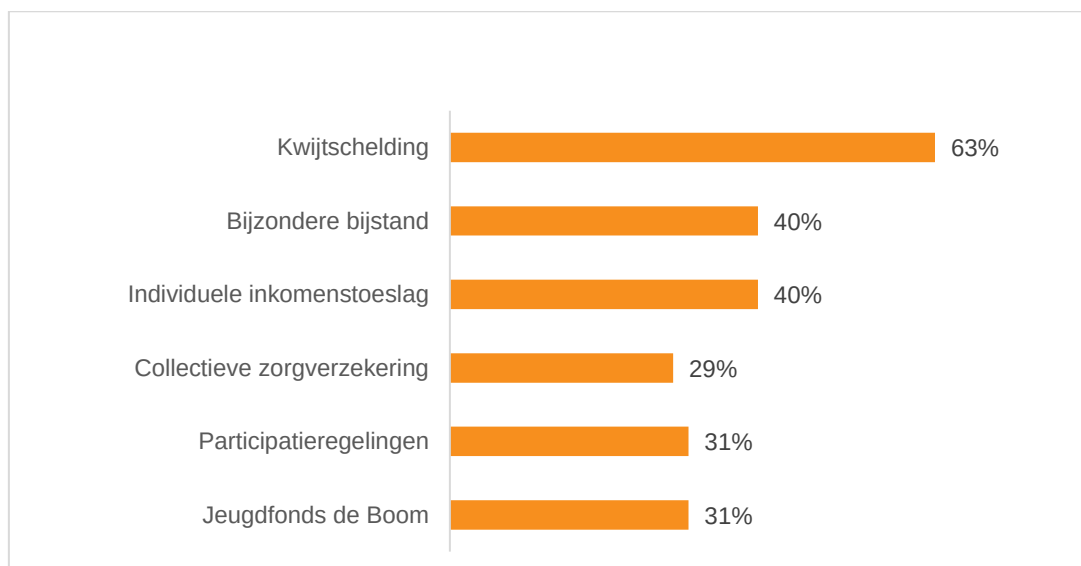
De helft van de minima is **alleenstaand** en 34 procent is een huishouden met kinderen (72 huishoudens). Afgezet tegen alle huishoudens in de gemeente, is het aandeel eenoudergezinnen het grootst: **15 procent van alle eenoudergezinnen in de gemeente** heeft een minimuminkomen.

Van alle 3.039 kinderen in de leeftijd tot 18 jaar in Woudenberg wonen er 140 in een huishouden met een inkomen tot 110 procent Wsm. Dat is 4,6 procent van alle kinderen in de gemeente en dat is fors lager dan het landelijke gemiddelde van 9 procent.

6.1.2. Gebruik voorzieningen nader belicht

Onderstaand geven we het bereik van de verschillende minimaregelingen weer. Dit is het gebruik in 2016 afgezet tegen de doelgroep.

Figuur 6.1.2. Gebruik en bereik minimaregelingen 2016

- Het bereik van de kwijtschelding is 63 procent. Bij de meeste gemeenten zien we een bereik van 70 à 75 procent, het bereik in de gemeente Woudenberg ligt hier iets onder. Een bereik van 80 procent is maximaal mogelijk;
- Het bereik van de bijzondere bijstand is erg hoog;

- Bij de individuele inkomenstoeslag is het bereik van 40 procent iets lager dan gemiddeld. Bij andere gemeenten met een referteperiode van drie jaar zien we meestal een bereik van 50 à 60 procent;
- Het bereik van de collectieve zorgverzekering komt overeen met het landelijke percentage;
- De participatieregeling en jeugdfonds de Boom hebben een gemiddeld bereik.

6.1.3. Ervaringen inwoners minimabeleid

Bekendheid van de regelingen

In het algemeen zijn de minimahuishoudens redelijk bekend met de regelingen. De kwijtschelding, bijzondere bijstand en de collectieve ziektekostenverzekering zijn het meest bekend. De mensen krijgen hun informatie het meest via de Kleine Schans.

Bereik en gebruik van de regelingen

Bijna de helft van de respondenten maakt gebruik van de kwijtschelding gemeentelijke heffingen, de collectieve aanvullende zorgverzekering (37 procent), bijzondere bijstand (31 procent) en sport- en verenigingsactiviteiten (24 procent).

De meest genoemde reden waarom mensen geen gebruik maken van de regelingen is dat ze er niet van op de hoogte zijn en/of dat ze denken er niet voor in aanmerking te komen.

Effect regelingen

In het algemeen hebben de gemeentelijke regelingen effect op de participatie van de respondenten. Een grote groep respondenten geeft aan dat de gemeentelijke bijdrage hen helpt mee te doen aan sport of culturele activiteiten. Vooral het effect voor de kinderen is groot. Dit sluit dus goed aan bij de doelstelling van de gemeente.

Wensen minima

Gevraagd naar eventuele wensen voor het minimabeleid in de vorm van (extra) regelingen, springen vooral een regeling voor reis- en zorgkosten eruit. Voor de zorgkosten heeft de gemeente de collectieve zorgverzekering. De gemeente biedt drie verschillende pakketten aan in samenwerking met Menzis.

6.1.4. Financiële situatie

Het beeld dat wordt geschetst door de respondenten is niet erg positief:

Bijna driekwart van de respondenten geeft aan dat ze moeilijk tot zeer moeilijk rond kunnen komen van hun geld. De meest genoemde reden daarvoor is dat ze eenvoudigweg niet genoeg geld hebben om alles te kunnen betalen.

Ongeveer 80 procent van de minimahuishoudens geeft aan dat ze niet alles kunnen doen, omdat ze niet genoeg geld hebben. Veel mensen maken zich ook zorgen om hun financiële situatie. De helft geeft aan dat ze iedere maand geld tekort komen en zich arm voelen.

Bijna een derde van de mensen heeft hulp gehad bij schulden, de meesten via de schuldhulpverlening.

6.2. Aanbevelingen

Verhogen bekendheid minimaregelingen

Voor het verhogen van de bekendheid kunnen diverse kanalen worden ingezet. De meeste mensen zijn nu op de hoogte via De Kleine Schans of via hun familie en vrienden. Brieven en de website van de gemeente worden minder gebruikt als informatiekanal. Andere mogelijkheden om de doelgroep te informeren is bijvoorbeeld via scholen, (sport)verenigingen, kerken en sociale media. Gebruik deze kanalen ook.

Verhogen inkomensgrens minimabeleid

De gemeente kan overwegen om de inkomensgrens voor de minimaregelingen te verhogen naar 120 procent Wsm. Voor de collectieve zorgverzekering wordt deze grens al gehanteerd.

Uitbreiden zorgverzekering

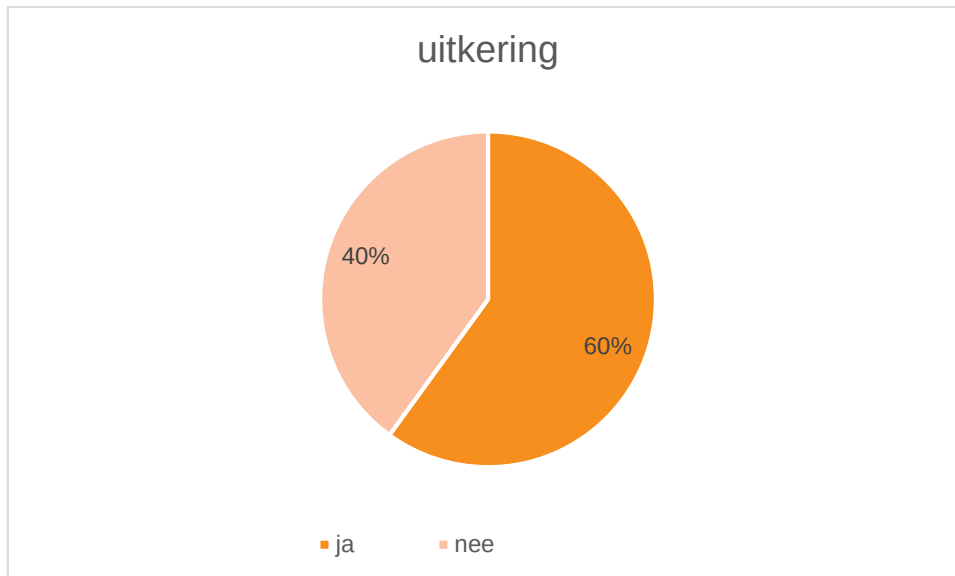
Het is mogelijk om de keuzemogelijkheid tussen deelname aan de zorgverzekering of gedeeltelijke vergoeding van het volledig opgebruikte eigen risico in te voeren.

Invoering nieuwe minimaregelingen

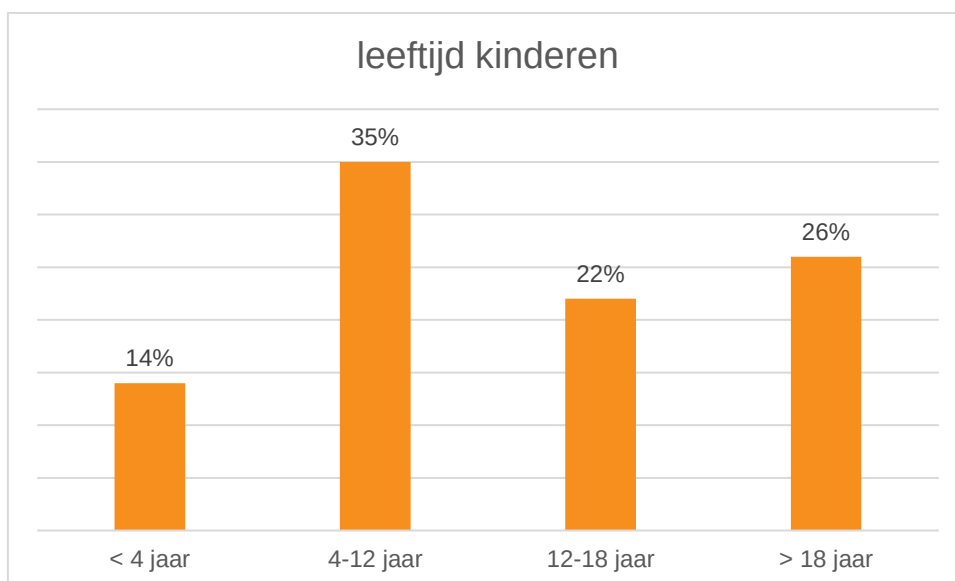
In het onderzoek is naar voren gekomen dat er onder de minima behoefte is aan nieuwe regelingen. Reiskosten voor vrijetijdsactiviteiten, een regeling voor zorg/medische kosten of een abonnement voor groente en fruit staan boven aan het wensenlijstje.

Bijlage 1 kenmerken respondenten

Figuur B1.1 Percentage mensen met een uitkering

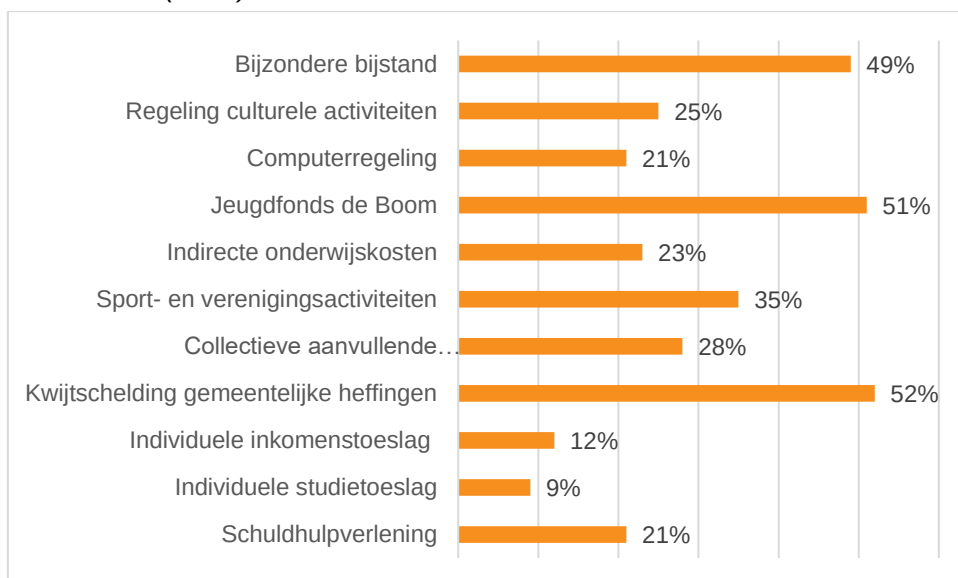

Figuur B1.2 Leeftijd kinderen

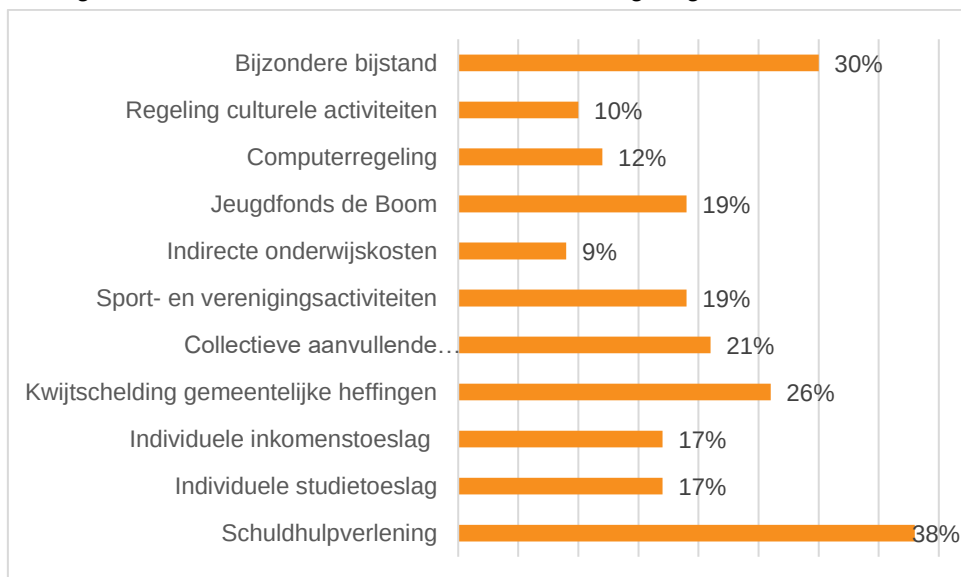

Bijlage 2 Antwoorden huishoudens met kinderen

Figuur B2.1 Bekendheid met inkomensondersteunende regelingen huishoudens met kinderen (N=57)

Figuur B2.1 Gebruik inkomensondersteunende regelingen huishoudens met kinderen (N=57)

Tabel B2.1 Effect gemeentelijke regelingen huishoudens met kinderen

Door het gebruik van de regelingen kan ik...	Veel	Enigszins	Niet/ Nauwelijks
mijn kinderen gezond laten opgroeien	55%	23%	22%
gebruik maken van noodzakelijke medische zorg voor mijn kinderen	68%	0%	32%
Mijn kinderen mee laten doen aan sportieve of culturele activiteiten	66%	27%	7%
Mijn kinderen mee laten doen aan activiteiten op school	72%	38%	0%

Bijlage 3 Vragenlijst

Regelingen

1. Met welke regelingen bent u bekend of heeft u, of iemand in uw gezin, gebruik van gemaakt?

	Gebruik	Bekend, geen gebruik	Onbekend
Bijzondere bijstand	☐	☐	☐
Regeling culturele activiteiten	☐	☐	☐
Computerregeling	☐	☐	☐
Jeugdfonds de Boom	☐	☐	☐
Indirecte onderwijskosten	☐	☐	☐
Sport- en verenigingsactiviteiten	☐	☐	☐
Collectieve aanvullende zorgverzekering Menzis	☐	☐	☐
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	☐	☐	☐
Individuele inkomenstoeslag (langdurigheidstoeslag)	☐	☐	☐
Individuele studietoelage	☐	☐	☐
Schuldhulpverlening	☐	☐	☐

2. Als u gebruik maakt van een of meerdere regelingen, kunt u dan aangeven op welke manier u hiermee bekend bent geraakt? U mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ Via de website van de gemeente	☐ Via het sociaal team
☐ Via een brief van de gemeente (al dan niet ingevuld vragenformulier)	☐ Via de school of het kinderdagverblijf
☐ Via de kerk	☐ Via familie/ vrienden/ bekenden
☐ Via de sportvereniging	☐ Via het Loket De Kleine Schans
☐ Via Schuldhulpmaatje	☐ Via de voedselbank
☐ Anders, namelijk...	

3. Als u geen gebruik maakt van de regelingen, waarom dan niet? U mag meerdere antwoorden aankruisen.	
☐ Ik ken deze regelingen niet	☐ Ik vind het aanvragen te moeilijk
☐ Ik denk dat ik niet in aanmerking kom voor deze regelingen	☐ Ik weet niet hoe ik deze regelingen moet aanvragen
☐ Ik wil mijn financiële situatie privé houden	☐ Ik schaam me voor mijn financiële situatie
☐ Ik vind het aanvragen te veel moeite	☐ Mijn inkomen is net te hoog om in aanmerking te komen voor de regelingen
☐ Anders, namelijk...	

4. Kunt u aangeven hoe groot het effect van de regelingen is?
Door het gebruik van deze regeling(en) kunt..

	Veel	Enigszins	Niet/ nauwelijks	N.v.t.
U meedoen aan sportieve of culturele activiteiten	☐	☐	☐	☐
U leuke dingen doen in de vrije tijd	☐	☐	☐	☐
U vrijwilligerswerk doen	☐	☐	☐	☐
U een opleiding volgen	☐	☐	☐	☐
U uw sociale contacten onderhouden	☐	☐	☐	☐
U uw kinderen gezond laten opgroeien	☐	☐	☐	☐
U gebruik maken van noodzakelijke medische zorg voor uw kinderen	☐	☐	☐	☐
U uw kinderen mee laten doen aan sportieve of culturele activiteiten	☐	☐	☐	☐
U uw kinderen mee laten doen aan activiteiten op school	☐	☐	☐	☐
Anders, namelijk...				

Minimabeleid gemeente

5. Zijn er regelingen die u mist en zo ja waarvoor?
U mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ Nee	☐ Weet ik niet/ geen mening
☐ Ja, regelingen voor reiskosten voor vrijetijdsactiviteiten voor mijzelf	
☐ Ja, regelingen voor zorg/medische kosten voor mijzelf	
☐ Ja, regelingen voor vrijetijdsactiviteiten voor mijzelf	
☐ Ja, regelingen voor school- of opleidingskosten voor mijn kinderen	
☐ Ja, regelingen zorg/medische kosten voor mijn kind(eren)	
☐ Ja, regelingen voor vrije tijdsactiviteiten van mijn kind(eren)	
☐ Ja, regelingen voor reiskosten voor vrijetijdsactiviteiten voor mijn kind(eren)	
☐ Ja, een verjaardagspakket voor mijn kind(eren)	
☐ Ja, voor een mobieltje voor mijn kinderen	
☐ Ja, voor kleding voor mijn kinderen	
☐ Ja, voor een fiets voor mijn kinderen	
☐ Ja, een abonnement voor groente en fruit	
☐ Ja, namelijk...	

6. Als u wilt kunt u bovenstaande antwoorden toelichten.

.....

.....

7. Heeft u nog tips voor de gemeente Woudenberg op het gebied van het minimabeleid?

.....

.....

Financiële situatie

8. Hoe komt u maandelijks rond van uw geld?

- ☐ Zeer moeilijk
 ☐ Moeilijk
 ☐ Neutraal
 ☐ Gemakkelijk
 ☐ Zeer gemakkelijk

9. Wat is de reden dat u moeilijk rondkomt met uw geld? U mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ Ik heb geen moeite	☐ Weinig inkomsten
☐ Door een gebeurtenis (ziekte, scheiding of werkloos)	☐ Hoge vaste lasten
☐ Alles is duurder geworden	☐ Ik geef mijn geld te makkelijk uit
☐ Anders, namelijk...	

10. Heeft u wel eens hulp gehad bij financiële problemen?

- ☐ Ja ☐ Nee (ga door naar vraag 12)

11. Waar krijgt u hulp, of heeft u hulp gekregen? U mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ Schuldhulpmaatje	☐ Schuldhulpverlening
☐ Anders, namelijk...	

12. Kunt u aangeven of u het eens bent met de volgende stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Neutraal	Oneens	Helemaal oneens
Ik voel me arm	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb iedere maand geld tekort	☐	☐	☐	☐	☐
Ik kan niet alles doen, omdat ik er geen geld voor heb	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak me zorgen over mijn financiële situatie	☐	☐	☐	☐	☐

13. Als u wilt kunt u bovenstaande antwoorden toelichten.

.....

.....

Algemene vragen

14. Ontvangt u een uitkering van de gemeente?

☐ Ja

☐ Nee

15. Wat is de leeftijd van uw (thuiswonende) kind(eren)?

U mag meerdere antwoorden aankruisen.

☐ tussen de 0 – 4 jaar

☐ tussen de 4 – 12 jaar

☐ tussen de 12 – 18 jaar

☐ ouder dan 18 jaar

Als gemeente zijn wij bezig met het ontwikkelen van nieuw beleid en willen graag onze inwoners daarbij betrekken.

16. Als u het goed vindt om door de gemeente benaderd te worden, vul dan hieronder uw contact gegevens in. Mogelijk wordt er dan contact met u opgenomen.

Aanhef:	de heer / mevrouw
Voorletters en achternaam:	
Adres:	
Postcode en woonplaats:	
Email:	

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk bedankt voor het invullen!

U kunt de vragenlijst terug sturen in de bijgevoegde antwoordenvolp.

**Bent u deze kwijt? Het retour adres is:
KWIZ B.V. Antwoordnummer 461. 9700 WB Groningen.**

Een postzegel is niet nodig.